

Stockholm 2023-07-31

Publicistklubben ber härmed att få lämna synpunkter på *Myndigheten för press, radio och tv:s föreskrifter om mediestöd (MPRTFS 2023:0)*.

Robert Aschberg
ordförande

Vår referens:
Nils Funcke
nils.funcke@gmail.com
072 - 563 38 64

Till

Myndigheten för press radio och tv

nyttmediestod@mprt.se

Yttrande över utkast till föreskrifter om mediestöd

Inledning

Publicistklubben har sedan 1874 verkat för en vid tryck- och yttrandefrihet. Vi har i vårt yttrande över utkastet till föreskrifter valt att ta upp ett antal principiella frågeställningar och väljer att inte lämna synpunkter på detaljer, t.ex. vad gäller krav spridning.

Övergripande synpunkter

Vi finner det olyckligt att det trots förändringarna av utredningens förslag (Ds 2022:14) i regeringen prop. 2022/23: 133 kvarstår att en myndighet vid prövning av mediestöd ska granska själva innehållet. Denna svåra och otacksamma uppgift ankommer på MPRTV att lösa.

Regeringens proposition

Det som är i fokus för vårt yttrande är den så kallade demokratibestämmelsen i 6 § p. 1. Där anges att mediestöd får lämnas till medier som har en "publicistiska verksamhet som inte väsentligt verkar mot grunderna för det demokratiska styrelseskicket eller väsentligen är i konflikt med respekten för alla människors lika värde och den enskilda människans frihet, värdighet och personliga integritet."

Enligt regeringen får en demokratibestämmelse "inte leda till att medier, av rädsla för att få miste om mediestöd, avstår från att rapportera eller debattera kontroversiella frågor. Ett sådant villkor "måste därför tillämpas återhållsamt".

Endast "mera allvarliga överträdelser" eller "systematiska upprepade publiceringar som väsentligt verkar mot grundläggande demokratiska värderingar" ska leda till att mediestöd vägras eller återkrävs. Signalen till myndigheten ligger i ordet "väsentligen" i 6 § p. 1.

Trots restriktionen innebär förslaget att principgenombrottet att staten vid fördelning av mediestöd stadsfäst till att även omfatta det traditionella presstödet. Det är en utveckling som Publicistklubben starkt motsatt sig vilket framgått av tidigare remissyttranden.

När regeringen konkretiserar var gränserna ska gå framgår att även enstaka överträdelser ska kunna utgöra grund för att neka stöd. Regeringen nämner som exempel "uppmaning till allvarlig brottslighet" eller yttranden "som är att bedöma som hets mot folkgrupp". Vad gäller enskildas personliga integritet kan allvarliga eller systematiska förtalsuppgifter utgöra grund för att neka stöd.

Även om regeringen nu utesluter det direkta sambandet mellan stödet och det självreglerande systemet med Allmänhetens Medieombudsman som gällt för

mediestödet finns kopplingen kvar. Regeringen skriver att medier som klandras "för att grovt eller upprepade gånger brutit mot god publicistisk sed kan däremot som regel vara en indikation på att mediets verksamhet" står i strid med demokrativillkoret.

Regeringen menar också att "felaktiga eller vilseledande uppgifter" som görs systematiskt och är av en sådan art att de "väsentligen verkar mot grundläggande demokratiska värderingar" ska kunna utgöra grund för att neka/återkalla stöd.

Förslaget till lag lägger på myndigheten att avgöra hur länge ett massmedium som brutit mot demokratibestämmelsen ska nekas stöd. Ju allvarligare förseelse ju längre tid. Det bör enligt regeringen "i vart fall ha förflutit mer än ett år sedan den senaste överträdelsen".

Publicistklubben anser att trots reservationen om restriktiv tillämpning och att den direkt sammankopplingen till det medieetiska systemet kvarstår våra principiella invändningar att koppla stödet till en myndighetsprövning av innehållet. Det strider mot såväl andan som bokstaven i tryckfrihetsförordningen.

Kvar finns också det stora tolkningsutrymme vad som anses vara allvarlig brottslighet och bristande medieetik och enskildas värdighet och integritet. Utkastet till föreskrifter som nu är på remiss skapar ingen klarhet.

Demokrativillkoret i föreskrifterna

Enligt utkastet ska den sökande "lämna försäkran om att den sökande följer och förbinder sig att följa demokrativillkoret i 6 § 1 lagen om mediestöd".

Myndigheten konstaterar att demokrativillkoret i 6 § 1 p. lagen om mediestöd ska "tillämpas restriktivt". Mot den bakgrund bör det enligt utkastet "inte innebära några förändringar" för den "absoluta merparten av de aktörer som väljer att ansöka om mediestöd".

Det är en brist att myndigheten inte definierar närmare var gränsen för vad som anses oacceptabelt att publicera för att myndigheten ska neka stöd. De gränsdragningsproblem och ovissheter om tillämpningen som finns i lagen och regeringens författningskommentarer kvarstår.

Inför myndighetens utformning på detaljnivå av demokratikravet uppmanar vi myndigheten att låta regeringens formulering att nekande av mediestöd bara ska ske om mediet "väsentligen" brutit mot en bestämmelse genomsyra varje detalj.

Det ställer krav restriktiva skrivningar vad gäller den personliga integriteten, förtal, yttrandefrihetsbrotten och vilseledande uppgifter. Vi utgår ifrån att myndigheten utesluter varje form av koppling mellan mediestödsprövningen och etikprövningen som sker inom MO/MEN. Den skrivning som finns i propositionen är olycklig och bör inte få komma till uttryck i föreskrifterna.

Vi emotser att myndigheten återkommer med utkast till hur den tolkar och avser att tillämpa demokratibestämmelse för en ny remissrunda.

Robert Aschberg
Ordförande

/Nils Funcke
föredragande